

Kronikkur eftir Jóhannes Miðskarð, Ph.D. og adjunktur í námsfrøðiligari leiðslu, Námsvísindadeildin, Fróðskaparsetur Føroya
Teldupostur: johannesm@setur.fo
Heimasíða: <http://setur.fo/setrid/um-setrid/starvsfolk/employees/johannesm/>

UM GJÓNNA MILLUM FÓLKXSINS MEINING OG FJØLMÍÐLARNAR

- og hvussu brúgv kann byggjast við hugkveikjan frá politiska teinkjaranum Hannah Arendt

Tað tykist vera eitt fyrirbrigdi nógva staðni í nútíðar vesturheiminum, at stórir munur er á tí, sum flestu stóru fjølmiðlar bera fram, og so fólksins meaning. Eitt dømi er, tá flestu stóru bretska fjølmiðlar í 2016 vóru visir í, og í nógvum førum argumenteraðu fyri, at bretar fóru at verða verandi í ES. Men fólkið vildi nakað annað!

Fyri liberalt hugsandi fólk og fólk í býum kann tað sýnast, í fyrsta umfari, at munurin millum tað, ið fjølmiðlar bera fram, og fólksins meaning stendst av, at konservativt hugsandi fólk og fólk í útjaðaranum ikki eru nóg væl upplýst. Somuleiðis kann tað sýnast fyri konservativt hugsandi fólk og fólk í útjaðaranum, í fyrsta umfari, at gjógvin er ikomin av, at miðlarnir arbeiða fyri einari ávisari politiskari agenda, og at teir eru innsóvsaðir í politiska korrektheit. Politiski teinkjarin Hannah Arendt ræður okkum í slíkum førum at hugsa djypri enn soleiðis eitt fyrirbrigdi sýnist fyri okkum í fyrstu syftu!

Gjógvin millum miðlarnar og fólksins meaning, meti eg, kann partvist forklárast við, at

Arendt greiðir frá, at teori og praksis hava vaksið seg burtur frá hvør øðrum. Hannah Arendt argumenterar fyri, at sundurskilingin millum teori og praksis hevur røtur heilt aftur til Platon, sum á ein óhepan hátt skilti hugsanarheimin frá dagliga lívinum hjá fólkinum. Sum ein fylgja av hesari sundurskiljan er samfelagið vordíð soleiðis háttáð, at politikararnir, embætisfólkini, akademikararnir og leiðararnir taka sær av teoriini, og síðani tekur "tann meinigi maðurin" sær av tí praktiska.

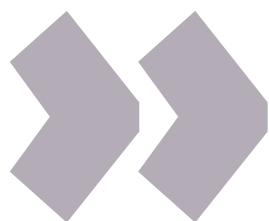
Einfalt sagt, so sæst munurin á teori og praksis aftur í omanfyrinevnda fjølmiðlafyrirbrigdi við, at vanliga fólkið hugsar mest av øllum við stóði í teirra gerandisdegi meðan miðlarnir hava lyndi til at vera mest av øllum akademiskir. Hetta herðist síðani av, at miðlarnir gerast so áhugaðir í teoretiskum søgum og vinklum hjá øðrum miðlum, at teir skriva til hvønn annan og gloyma tann ytra móttakaran úti í samfelagnum, ið livir í einum verkligum gerandisdegi.

Hannah Arendt mennir ígjøgnum sítt lív ein alternativan hugsanarhátt, sum skal mótvirka, at teoriin verður isolerað frá praks-

isini. Hon forkláar, at ístaðin fyri uppbytið hjá Platon, skulu vit heldur hugsa, at jørðin áleggur okkum: strev (labor), arbeiði (work) og at fara til verka (action), og at vit við okkara hugsanarvirksemi

kunnu: grunda (thinking), vilja nakað saman (willing) og gera eina meting (judgement).

Eg meti, til tess at minka um gjónna millum miðlarnar og fólkið kann hugkveikjan serliga fáast frá

**Eg ráði til,
at meiri av
verkseminum at
fara til verka má**

**nýtast í sambandinum millum
miðlarnar og fólkið, sum
merkir, at báðir partar mugu
koma meira og djúpari á tal við
hvønn annan út frá tí, sum tey
hvør sær hava upplivað í teirra
gerandisdegi.**

arendtska virkseminum at fara til verka (action) og grundan (thinking).

Arendt sigur, at við virkseminum at fara til verka má tað at fáa hugskot og at føra hugskotini út í verki flættast betur inn í hvørt annað. Hon sigur, at tað, sum skal binda hesi bæði hugskotsvirksemi saman, eru samtalurnar, vit hava við hvønn annan. Hon fer enntá so langt sum at siga, at tað at fara til verka, mest av øllum, fer fram í samtalum! Hervið er ein brúgv skapt millum teori og praksis. Arendt sigur tó, at tær samtalur, vit hava við hvønn annan, avgera bert, hvat vit fara at føra út í verki, um fólkinu leggja sær eina við at tosa út frá, hvussu tey hvør sær hava upplivað eitt umtalað fyrirbrigdi móguliga flættað við onkra teori, mann hevur atgongd til, men bara um teoriin ikki mótsigur ta uppliving man hevur.